

MATKAKERTOMUS ISO/IEC JTC1 SC7 PLENARY KOKOUKSESTA 2013 (Montreal, Canada)

Kokous: 27. ISO/IEC JTC1 SC7 Plenary (Software and Systems Engineering)

Aika: 25 – 31.5.2013

Paikka: Montreal, Canada, École de technologie supérieure (ETS)

Osanottajat: 230 osanottajaa 28 maasta. Pekka Forselius, Timo Käkölä, Risto Nevalainen, Ossi Taipale, ja Timo Varkoi Suomesta.

Työryhmät ja kokoukset:

Advisory Group, Yleisplenaryt, BPG, SWG5, SWG22, WG2, WG4, WG6, WG7, WG10, WG19, WG20, WG21, WG23, WG24, WG25, WG26, WG27, WG28, WG42, voimassa olevat study groupit.

Jakelu: Suomen standardisoimisliitto SFS ry IT-toimialan yhteyshenkilöt

FiSMA jäsenyritysten yhteyshenkilöt ja FiSMA hallitus

sähköinen versio avoimessa jakelussa internetissä www.fisma.fi

Sisällysluettelo

1. Yleistä.....	3
2. Strategiakokous lauantai 25.5.2013	4
3. AG-kokous, sunnuntai 26.5.2013	5
4. Virallinen avajaisplenary maanantai 27.5.2013 klo 9.30.....	7
5. WG4 (Tools and Environments).....	7
6. WG6 (Product Quality).....	8
7. WG7 (Process Life Cycle Processes)	9
8. WG10 (Process Assessment)	10
8.1 ISO/IEC 33000 sarjan työkohteet	10
8.2 Arviointimallit 33060, 33061, 33063.....	11
8.3 WG10 Benchmarking alatyöryhmä	11
9. WG20 (SWeBOK).....	12
10. WG24 (Software Life Cycles for Very Small Enterprises).....	12
11. WG25 (IT Service Management).....	12
12. WG26 (Software Testing).....	13
13. WG27 (IT Enabled Services/Business Process Outsourcing)	13
15. SWG5 Standards Management	14
16. Loppuplenary ja sen valmistelu-AG, 30.5.2013, 31.5.2013	14
17. Suomen vastuut seuraavan vuoden aikana.....	15
17. Seuraavat kokoukset 2013 – 2016 ja yhteystiedot	15

1. Yleistä

SC7:n työalue on **ohjelmistotuotanto ja järjestelmäsuunnittelu** (Software and Systems Engineering). SC7 alla toimii 15 työryhmää (WG), 5 – 50 henkilöä kussakin. Lisäksi SC7 alikomiteassa on kolme muuta pysyväisluonteista ryhmää. Kokousten välillä ja kokouksen aikaan pidetään myös selvitysryhmien (Study Group) kokouksia, joissa valmistellaan uusia työaiheita. Plenary-kokoukset ovat täysistuntoja, joihin osallistuvat kaikki SC7:n työryhmät ja ne pidetään touko-kesäkuussa. Niissä päätetään esimerkiksi uusista työkohteista ehdotusten pohjalta (NWIP). Täysistuntojen välillä on Interim-kokouksia, joihin osallistuu pienempi joukko työryhmiä.

Montrealissa pidetyn Plenary-kokouksen osanottajamäärä oli 230 osanottajaa 28 P-jäsenmaasta. Kanada isännöi kokousta, 17 osanottajaa. Japanista oli eniten eli 29 osallistujaa. Suurimmat muut delegaatiot olivat USA (27), Intia (12), UK (11), Kiina (10) ja Etelä-Korea (9). Lisäksi varsin monella maalla oli 5 - 8 osanottajaa. Malesia oli paikalla uutena maana. Lisäksi paikalla oli kattava joukko yhteistyötahojen (liaison) edustajia. Muutama kokousedustaja pysyi kotimaassaan ja osallistui verkossa.

Montrealin kokous oli normaali Plenary + työryhmät, sujuen vakiintuneen kaavan mukaan. Lauantaina pidettiin strategiapäivä, jossa pohdittiin SC7 työtä seuraavan viiden vuoden aikajaksolla. Sunnuntaiamuna aloitettiin koko päivän kestäneellä Advisory Group- kokouksella, sitten maanantaina aamupäivällä yhteinen avausplenary, maanantai-aamupäivän lopussa työryhmien johdantoplenaryt jne. Tiistai, keskiviikko ja torstai olivat tiiviitä työpäiviä työryhmissä. Torstai-iltana oli perusteellinen pohjustuskokous perjantai-iltapäivän loppuplenarylle. Työryhmät pitivät loppukokouksiaan torstaina ja perjantaina aamupäivällä. Koko SC7 piti loppukokouksensa perjantai-iltapäivällä.

Suomen delegaatio oli viisi henkeä. Kaikki paikalle ehtineet suomalaiset osallistuivat yhteiseen Plenary-istuntoon maanantaina ja perjantaina. Risto Nevalainen osallistui lisäksi strategiakokoukseen, Business Planning Group (BPG)-työryhmään, AG-valmistelukokouksiin ja WG10 toimintaan. Pekka Forselius osallistui WG6 ja WG10 toimintaan omilla vastuualueillaan. Timo Käkölä osallistui WG4 ja WG27 työhön. Timo Varkoi osallistui strategiakokoukseen, WG7, WG10 ja SWG5 toimintaan. Ossi Taipale osallistui WG6 ja WG26 kokoukseen. Työryhmien nimi, kohdealue ja kokouksen tulokset ilmenevät tämän matkaraportin kohdista 5 – 15.

Kuva 1. Suomen delegaatio SC7 Plenaryssä, Montreal 2013

Kokouksen ohessa oli monenlaista vapaamuotoista ohjelmaa. Maanantai-iltana pidettiin vapaamuotoinen tervetuliaistilaisuus. Keskiviikkona isäntämme ETS tarjosi kokouspäivällisen. Taideyliopistosta oltiin saatu paikalle jazzbändi viihdyttämään kokousvieraita.

Torstai-iltana järjestettiin viininmaistajaiset, johon osallistuneet maat toivat tullessaan kaksi pulloa kotimaansa laatuviiniä. Tuomareiksi itsensä valinneet osanottajat antoivat äänensä mielestään parhaalle punaviinille. Suomalaiset eivät osallistuneet tällä kertaa, joten emme saaneet tietää minkä maan viini voitti tällä kertaa.

Kokousviikon sää oli niin vaihteleva, että siitä sai helposti puheenaiheen osanottajien kesken. Lauantiaamuna oli vain + 5 C ja satoi. Samaten vielä sunnuntainakin. Tuli ihan Suomen kesä mieleen. Arkipäivät olivat jo mukavampia, ja viimeisenä kokouspäivänä oli suorastaan helle, lähes 30 C.

2. Strategiakokous lauantai 25.5.2013

Ennen Plenary-kokousta pidimme erillisen strategiaistunnon. Paikalla oli noin 30 jäsentä 15 maasta. Viime vuosina on ollut entistä enemmän tarvetta täsmentää SC7 työmaata, johtamistapoja ja syhteistyötä. Esimerkkinä mainittakoon pilvipalvelut ja IT-hallintatavat, jotka ovat tärkeitä ja pääosin työn alla muissa JTC1 alakomiteoissa. Monet isot maat kuten Kiina ja Intia ovat lisänneet panostustaan SC7 alueella ja esittäneet uusia työmaita. Rajoja siis koetellaan kaiken aikaa.

Aiemmin tehdyissä strategiasuunnitelmissa on kirjattu paljon asioita, jotka ovat edelleen tärkeitä. Monia taktisia toimia on jo tehtykin, kuten syventynyt yhteistyö A-liaison kumppaneiden kanssa.

SC7 puheenjohtaja **Francois Coallier** pohjusti strategiakokousta mainiten muun muassa:

- Viime syksyn JTC1 resoluutioon 32 pitää vastata. Kyseessä on useiden maiden aloite, että palvelut lohkaistaan nykyisestä SC7-toiminnasta ja perustetaan sille uusi alikomitea. Siihen voidaan liittää myös JTC1:n alla oleva WG8, IT Governance. JTC1 tasolla on perustettu ad hoc ryhmä, joka selvittää asiaa seuraavaan JTC1 kokoukseen mennessä. Työryhmä on kokoontunut jo useita kertoja.
- Työmaamme voidaan esittää Francoisin mukaan neljänä geneerisenä IT-markkinana: sulautetut järjestelmät, viestintäjärjestelmät, tietohallinto ja IT:n avulla toteutetut liiketoiminnan palvelut. Pitää muistaa, että Governance aihepiiri kattaa lähinnä tietohallinnon, joten se ei saisi olla liian määräävä tekijä mahdollisessa jaossa.

Strategiapäivän aikana tehtiin kaksi onnistunutta ryhmätyötä ja oltiin muutenkin pohtivalla tuulella. JTC1 resoluutio haastoi miettimään toimintaamme oikein kunnolla.

Ensimmäisessä ryhmätyössä tehtiin SWOT kahdelle SC7 tulevaisuuden vaihtoehdolle:

- Vaihtoehto A ”keep together”: Jatketaan entiseen malliin, jopa vahvistaen palvelujen asemaa. Samaten Governance olisi selkeä osa SC7 toimintaa operatiivisella tasolla. JTC1 WG8 jatkaa erillisenä kuten nytkin.
- Vaihtoehto B ”divide in two”: Jakaannutaan eli perustetaan SC7 rinnalle uusi alikomitea (SC40?). Nykyisistä työryhmistä sinne siirtyisivät WG21 Asset management, WG25 IT Service management ja WG27 IT enabled services. Lisäksi Enterprise Modeling aihepiiri ainakin lähtisi mukaan työryhmästä 19. JTC1 WG8 yhdistettäisiin tänne myös. Tärkeä asia on tiukka yhteistyö SC38 ja erityisesti pilvipalvelujen kanssa.

Neljän ryhmän ideoinnin tuloksissa oli paljon samaa. Kumpikaan vaihtoehtoista ei osoittautunut ylivoimaisesti paremmaksi, joten SC7 tason kannanottoa ei ryhdytty muodostamaan. Tulokset ovat kuitenkin tärkeää raaka-ainetta kansallisten komiteoiden työlle, joka on kuitenkin ratkaisevaa kunhan asia tulee JTC1 kokouksessa esille.

Suomen kannalta voidaan todeta, että vaihtoehdosta B on tulossa varteenotettava. Monet asiantuntijat, työryhmät ja maat ovat kuitenkin sitä mieltä, että tapahtuu iso vahinko jos jakaannutaan. Erityisesti Yhdysvallat ja Japani ovat tätä mieltä. Jakoa ajoi lähinnä Etelä-Afrikka, saaden varovaista tukea Englannilta ja Ruotsilta. Vaihtoehdossa B mainitut työryhmät eivät myöskään ole yksimielisesti valmiita siirtymään uuteen alikomiteaan. Esimerkiksi WG27 IT enabled services-työryhmä kartoitti Montrealissa jäseniensä kantoja vaihtoehtojen A ja B välillä. WG27:n kannaksi muodostui vaihtoehto A. Se on paras, koska WG27 tekee ensisijaisesti yhteistyötä WG10 työryhmän kanssa ulkoistamispalveluita tarjoavien organisaatioiden prosessien ja organisatorisen kyvykkyyden arvioimiseksi. WG27 tekee ainakin toistaiseksi varsin vähäistä sisällöllistä yhteistyötä esimerkiksi WG21 Asset Management ja WG25 IT Service Management-työryhmien kanssa. Juttelimme kokouksen aikana useiden Euroopan maiden kanssa ja mielipiteet vaihtoehtojen suhteen vaihtelivat. Joka tapauksessa jonkinlainen siirtymäaika ja uuden työryhmän hallittu aloitus tarvitaan, jos vaihtoehto B toteutuu. Tätä asiavyyhteä käsiteltiin kokousviikon ajan BPG-ryhmässä ja muissakin kokouksissa suhteellisen paljon. Osallistujien ja työryhmien kannalta jatkaminen nykyisellä mallilla (vaihtoehto A) oli selvästi mieluisin vaihtoehto.

Strategian osaksi työryhmiltä pyydettiin riippuvuustaulukko. Kukin WG analysoi, millaista yhteistyötä on nyt käynnissä ja mihin suuntaan se on kehittymässä. Työryhmä voi myös esittää toiveita yhteistyön aiheista tulevaisuudessa.

Kymmenkunta työryhmäämme tekikin viikon aikana tällaisen taulukon, ja sitä ryhdytään pikapuoliin analysoimaan. Yksi ilmeinen havainto on että ohjelmistotuotannon, järjestelmäsuunnittelun ja IT-palvelujen hallinnan läheisyys on syvenemässä.

Toisessa ryhmätyössä keskusteltiin SC7 työmaasta ja sen mahdollisista korjaustarpeista. Poimintoja:

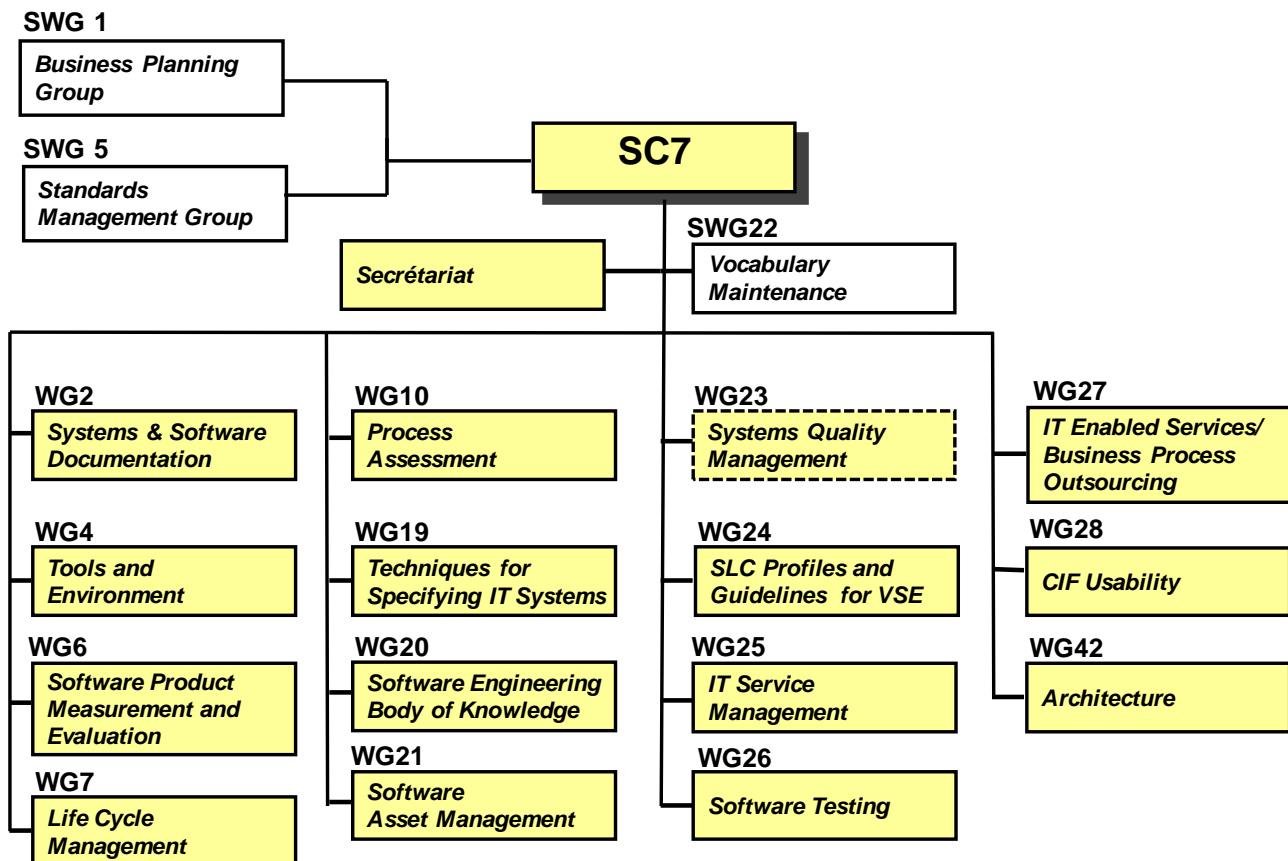
- on tärkeä pysyä edelleen yleisten standardien luojana. Muut organisaatiot tekevät toimiala- ja kontekstilähtöisiä standardeja. Vastaava yleisempi esimerkki on TC176 laadunhallinta.
- Engineering on selvä lähtökohtamme. Sitä on korostettu ehkä liikaakin. Lisäksi tarvitaan IT:n johtamisen, IT-pohjaisten palvelujen tuottamisen, ja IT:n käyttämisen näkökulmia.

Strategiapäivään oltiin sen verran tyytyväisiä, että niitä järjestetään tulevana vuosinakin. Oletus on lauantaipäivä ennen Plenaria, mutta ehkä joskus voidaan pitää kokousviikollakin.

3. AG-kokous, sunnuntai 26.5.2013

Ensimmäisessä valmistelukokouksessa (Advisory Group Meeting) otettiin esille asiat jotka halutaan keskusteluihin mukaan viikon aikana. Paikalla AG-kokouksessa oli noin 50 henkilöä: 24 maan delegaation vetäjät ja edustaja kustakin työryhmästä. Kokous oli enimmäkseen tiedonjakoa eri osapuolten kesken.

Nykyinen SC7 hallinnollinen rakenne (työryhmät, muut ryhmät) voidaan esittää seuraavanlaisena kuvana:

Kuva 2. SC7 nykyiset työryhmät

Montrealin kokouksessa organisaatioon tehtiin seuraavat työryhmä- ja henkilömuutokset:

- WG23 (katkoviivattu kuvassa 2) päättyi kokouksen loppuhetkellä. Sen projektit siirtyivät WG7 ja WG25 vastuulle. Työmaana olivat ISO9000-standardiperheen ohjeet SC7 vastualueella.
- WG28 puheenjohtajan kausi päättyi, Ms Mary Theofanos (USA) nimitettiin jatkamaan tässä työssä.
- Michael Crerar (USA) on uusi SWG5-ryhmän puheenjohtaja (standards management). Cheryl Jones toimi pitkään puheenjohtajana ennen Michaelia.

- Seuraavaan kokoukseen mennessä perustetaan myös SC7 Operations Management Group (SWG6), joka koostuu puheenjohtajasta, sihteeristä ja työryhmien puheenjohtajista. Se päättää SC7 työohjelman toteuttamisesta käytännön tasolla. Tarkka työnkuva on kuitenkin vielä hakusessa, koska toimielin on uusi. Tarkoitus on kokoontua pari kertaa Plenarykokousten aikana ja mahdollisesti kerran Plenary-kokousten välillä. Montrealissa kokoonnuttiin jo kerran, ja saatiin aikaan hyvä lista kokouksen aikana keskusteltavista asioista.
- WG2 ja WG21 halusivat täsmennyksiä nimeensä. Uudet nimet ovat WG2: Documentation of systems, software and IT services. WG 21: IT Asset Management.

SC7 sihteerinä toimii professori **Witold Suryn** Montrealin ETS korkeakoulusta. Ohessa muutama maininta hänen yleisraportistaan kaudelta 2012 – 2013 sekä keskustelussa esille tulleita asioita:

- Komitean elinaikana on julkaistu yhteensä 147 standardia . Viimeisen 12 kuukauden aikana on julkaistu 12 uutta standardia. Työn alla on 56 standardia.
- P-jäseniä on 39 ja O-jäseniä 20. Jäsenmäärä on kasvanut tasaisesti vuosien mittaan.
- Kaikkien pitää noudattaa ISO Directives uutta versiota ed 2013. Siihen on kerätty pieniä muutoksia vuosien varrelta. Lisäksi JTC1 tasolla on laadittu joukko ohjeita noudatettavaksi.
- On siirrytty Livelinkin ja eCommittee käyttöön kaikilta osin. Joillakin työryhmillä käyttö on kuitenkin vasta aluillaan.
- Uusissa työkohteissa sihteeristöllämme on mahdollisuus muuttaa NWIP äänestystä tilanteissa, jossa uudella työkohteella on laajaa kannatusta mutta ei ihan tarpeeksi osallistuvia maita (vaaditaan 5 maata)

Ajankohtaisina ja mahdollisina ristiriidan aiheina raportoitiin seuraavaa:

- Ranska esitteli ehdotuksensa uudeksi arkkitehtuurin viitekehikseksi. Se on hyvin kattava, ja sopuoinnussa useiden de-facto aloitteiden ja kehitysprojektien kanssa (NATO, INCOSE etc). Ehdotus herätti kiinnostusta ja johtanee jatkotyöhön – ainakin selvitysryhmän perustamiseen. Yksi mahdollisuus on jopa uusi WG aikanaan.
- Etelä-Afrikka perusteli ehdotustaan kieltää standardin ISO/IEC 29119-2 (Software testing process) julkaiseminen. Koska dokumentilla on menossa FDIS-äänestys, sille ei voida kuitenkaan tehdä mitään. Etelä-Afrikan pitää neuvotella JTC1-sihteeristön kanssa mahdollisista toimenpiteistä äänestyksen jälkeen.
- SC38 (SOA, Cloud) on käynnistämässä SLA-työtä, jolla voi olla päällekkäisyys SC7/WG25 kanssa. Tätä pitää siis selvittää lisää turhan päällekkäisyyden poistamiseksi.

Työryhmien väliset riippuvuudet haluttiin selkeämmäksi. Niinpä jokainen työryhmä teki taulukon, jossa kuvattiin riippuvuuksia monella tapaa. Tästä aineistosta saadaan aikanaan koottua näkemys koko SC7 alueesta. Yleisvaikutelma on että ohjelmistotuotannon, järjestelmäsuunnittelun ja palvelujen hallinnan väliset riippuvuudet ovat kasvamassa, ja se puoltaisi SC7 pitämistä nykyisessä toimialueessaan.

Yhteistyökumppaneilta (liaisons) kuultiin seuraavaa:

- UXPA International hakee A-kumppanuutta. Aihepiiri on käytettävyys, jota tehdään sekä WG6 että WG28 alueella. Aloitetaan kuitenkin C-tason yhteistyöllä eli vain WG6 kanssa.
- DMTF (Distributed Management Task Force) hakee C-kumppanuutta WG21 kanssa IT asset management alueella.
- IEEE (A-kumppani) kertoi laajasta toiminnastaan SC7 aihepiirissä. Tavoitteena on yhtenäistää perustandardeja ja jopa julkaista ne rinnakkain. Esimerkkinä on ISO/IEC 20000-1, jonka IEEE on myös julkaissut äskettäin. Paljon on saatu aikaan, ja seuraava yhteistyön kohde on IEEE 1012 (Verification & Validation).
- PMI ilmoitti raportissaan, että projektinhallinnan ohjestandardi ISO21500 Guidance on project management on valmis ja TC236 lopettaa toimintansa. ISO TC258 ottaa standardin ylläpitoon. Siellä on monia muitakin mielenkiintoisia työkohteita tulossa, mm. earned value management.

SC7 perustaa selvitysryhmän (study group) aina, kun on tarpeen selvittää uusien standardointikohteiden tarvetta ja pohjustaa niiden aloittamista. Selvitysryhmien työ on ollut aika löysää, monet eivät ole saaneet juuri mitään aikaan. Selvitysryhmät kaudella 2011 - 2012 raportoivat viime vuoden aikana saaduista tuloksistaan:

- SAM uudistustyö: Peter Beruk (BSA) kertoi työstä asset management standardin uusimiseksi. On tehty paljon tiedonkeruuta, mm. kysely ohjelmistoyrityksille ja loppukäyttäjille. Ryhmä pyysi vuoden jatkoaikaa työilleen.
- Tuoteperheiden suunnittelun ja johtamisen alueen variability modeling and mechanisms- aihepiirissä ehdotetaan kolmea uutta työkohdetta, jotka tulisivat WG4:n vastuulle. Ryhmä teki kirjallisuuskatsauksen ja löysikin monenlaisia menettelyjä ja työkaluja. Yrityksille tehty kysely kertoi, että aihepiirin standardeille on tarvetta, jotta tuoteperheiden varioituvia ominaisuuksia voitaisiin suunnitella, hallita, toteuttaa, ja testata jäljitettävästi ja skaalautuvasti.
- VSE alueella (Very small entities) halutaan aloittaa yhteistyötä palvelujen alueella. Tästä on odotettavissa piakkoin yksi uusi työkohde NWIP äänestykseen.
- Ontologiaryhmä on tehnyt luonnoksen, ja työtä jatketaan viikon aikana. Vastuu kuuluu ennenkaikkea SWG5 ja työryhmien asiantuntijoille. Työ jatkuu ainakin seuraavaan plenaryyn.
- SOSE (Service oriented Systems Engineering) ei päässyt kunnolla alkamaan eli asiaan palataan taas vuoden kuluttua.

Tom McBride piti esityksen SC7 alueen tulevaisuuskartoituksesta, ns. Future Watch. Tarkoitus on pitää systemaattisesti yllä näkemystä IT:n ja erityisesti ohjelmistotuotannon + järjestelmäsuunnittelun uusista aihepiireistä. Poimintoja esityksestä ja keskustelusta:

- Cybersecurity, kuuluen enimmäkseen SC27 alueelle. SC7 tekee nyt ns assurance case menettelyä, ja yksi sovellusalue voisi olla tietoturvallisuus.
- Cloud computing, kasvava tarve yhteensopivuutta lisääviin standardeihin. Tiivis yhteistyö SC38 kanssa.
- Ubiquitous Software. Ohjelmisto on mukana lukuisissa laitteissa ja aiheuttaa standardoinnin tarvetta monilla toimialoilla. Standardi IEC 62628 on tärkeä tässä (sw dependability).
- Mobile computing: Appseja kehitetään samantapaisilla prosesseilla kuin muutakin softaa mutta niihin ei ole kiinnitetty huomiota. Tarvitaanko sertifiointia? Miten appseja testataan?
- System complexity: Tätä ei ole mietitty tarpeeksi prosessien ja laadun kannalta.
- Design as a Discipline: Onko opittavissa muilta toimialoilta, onko luotavissa geneerinen design prosessi SC7 aihepiirissä? Design muotoiluna vai suunnitteluna?
- Gamification: Pelimäisiä sovelluksia on laajalti jo olemassa ja entistä enemmän tulossa. Tästä aihepiiristä päätettiin aloittaa selvitystyö.

Näitä aiheita käsiteltiin etenkin SWG5:ssä ja Advisory Group kokouksissa. Ristiintaulukoitiin edellä mainittuja aiheita ja työryhmien suunnitelmia/preferenssejä keskenään.

4. Virallinen avajaisplenary maanantai 27.5.2013 klo 9.30

Kokous oli muodollinen, koska kaikki osanottajat olivat paikalla ja aikatauluista oli pakko pitää kiinni. Kokous kesti yhteensä lähes kaksi tuntia, ja siitäkin lähes puolet kului isäntien esittely- ja tervehdyspuheenvuoroihin. asiat olivat jokseenkin samoja kuin kohdassa 2 ja 3 jo on kerrottu.

5. WG4 (Tools and Environments)

WG4 on keskittynyt ohjelmisto- ja järjestelmäkehitystä tukevien tietojärjestelmien suunnitteluun liittyviin standardeihin. Standardeja on julkaistu esimerkiksi vaatimustenhallintaa (ISO/IEC TR 24766:2009) ja konfiguraationhallintaa (ISO/IEC TR 18018:2010) tukeville järjestelmäluokille sekä ohjelmistotuotannon koko elinkaarta tukeville kehitysympäristöille (ISO/IEC 15940:2006). WG4:n merkittävin ja haastavin työkohde on kuitenkin ohjelmisto- ja järjestelmätuoteperheiden (SSPL, Software and Systems Product Lines) suunnitteluun ja hallintaan tähtäävän standardiperheen tuottaminen Suomen aloitteesta. Työn alla on viisi laajaa SSPL-standardia.

ISO on äskettäin julkaissut WG4:n tekemät tuoteperhestandardit 26551 ja 26555, jotka keskittyvät tuoteperheiden vaatimushallintaan ja tuoteperheen elinkaaren aikana tarvittaviin teknisiin hallintaprosesseihin, kuten esimerkiksi konfiguraationhallintaan. Montrealissa keskeisin työkohde oli kaikkien WG4:n tuottamien tuoteperhestandardien perustana toimivan ja tuoteperheiden suunnittelun ja hallinnan referenssimallin esittävän 26550-standardiluonnoksen viimeistely. Timo Käkölä on 26550-luonnoksen pääkirjoittaja, osallistuu kaikkien muiden tuoteperhestandardien kirjoittamiseen, ja koordinoi tuoteperhestandardien tuottamiseen tarvittavaa kansainvälistä asiantuntijaverkostoa. 26550 läpäisi viimeisen FDIS-äänestyksen ja se julkaistaan myöhemmin tänä vuonna.

Montrealissa työstettiin myös tuoteperheiden arkkitehtuurien suunnitteluun, yksityiskohtaiseen suunnitteluun ja tekniseen (ohjelmisto)toteutukseen, verifiointiin ja validointiin, ja tuoteperheorganisaatioiden parhaisiin johtamiskäytänteisiin keskittyvien standardiluonnosten 26552, 26553, 26554 ja 26556 työversioita. Näistä 26553 ja 26554 valmistuvat vuoden 2016 loppuun mennessä. 26552- ja 26556-standardien tuottaminen vaatii vielä lisätutkimusta, johon myös suomalaisten tuoteperheorganisaatioiden on mahdollista osallistua, joten ko. standardit valmistuvat todennäköisimmin vuonna 2018.

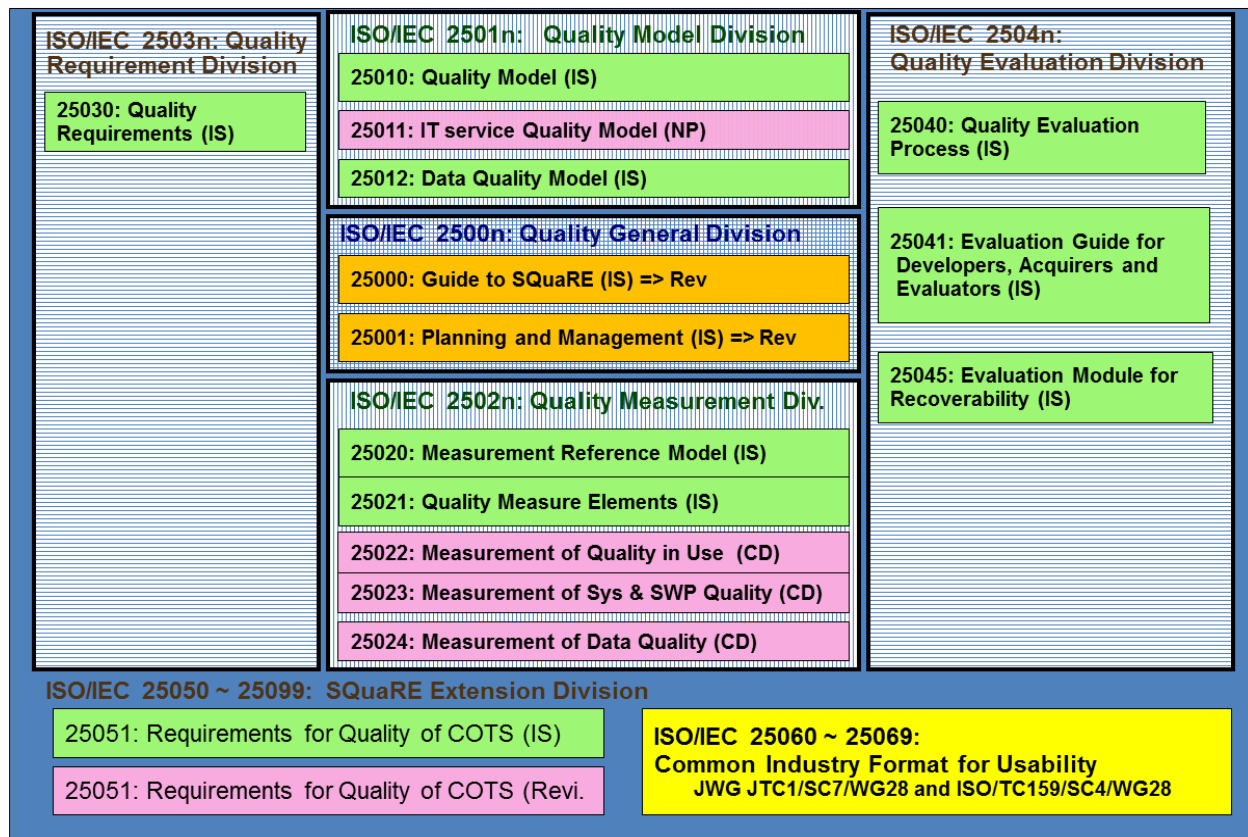
Lisäksi keskusteltiin kolmesta mahdollisesta uudesta työkohteesta, joiden aloittamista WG4:n organisoima selvitysryhmä (study group) suositteli. Näitä työkohteita tarkasteltiin tämän dokumentin luvussa 3 selvitysryhmien työn kohdalla. Keskeisimmäksi uudeksi työkohteeksi on muodostumassa tuoteperheiden tuotteiden varioituvuuden mallintaminen erityisesti ns. ortogonaalisen varioituvuusmallintamisen (Orthogonal Variability Modeling Approach) avulla. Tällä alueella on jo olemassa tieteellisin menetelmin luotu, useissa tuoteperheorganisaatioissa validoitu, ja hyvin jäsenetty tietämys. WG4 kokoontuu fyysisesti seuraavan kerran Jyväskylässä ensi syksynä. Työryhmä aikoo järjestää kokouksensa aikana pääkaupunkiseudulla suomalaisille ohjelmisto-intensiivisten tuoteperheiden suunnittelua harjoittaville ja/tai tuoteperheiden suunnittelusta kiinnostuneille organisaatioille seminaarin, jonka tarkoituksena on edesauttaa tuoteperhestandardien hyödyntämistä suomalaisissa organisaatioissa ja mahdollistaa ko. organisaatioiden edustajien osallistuminen nykyisiin ja suunnitteilla oleviin standardointiprojekteihin.

Seuraava WG4 kokous: Jyväskylä, 28.10 – 1.11.2013

Lisätietoja WG4: Timo Käkölä, timokk@jyu.fi
Jyväskylän yliopisto, Tietojenkäsittelytieteiden laitos

6. WG6 (Product Quality)

SQuaRE Architecture and Sub-projects

Yllä on nykyinen laadun standardikokoelma.

WG6 on ohjelmistotuotelaatuun (standardiperhe SQuaRE eli ISO25000) keskittyvä työryhmä. Työryhmä on yksi SC 7:n pisimpään työskennelleitä ryhmiä ja tämä kokous oli järjestyksessä ryhmän 39. kokous. WG6 sisältää nykyisin myös entisen WG12:n Functional Size Measurement ryhmän ylläpidettävät ja uudet kohteet.

Kokouksessa oli 25 osallistujaa 10 maata. SQUARE 2502x sarja oli käsittelyssä. Seuraavana vaiheena on CD2 eli uusinta-äänestys komitealuonnoksesta.

Standardi 25051 (Requirements for Quality of COTS) on uusinnassa, juuri DIS-äänestys menossa. Pitkään voimassa ollut standardi ISO/IEC 12182 Software categorisation menee myös uusintaan.

Service quality aihepiiri on ollut koko vuoden työn alla, ensimmäisiä työluonnoksia on tehty.. Seuraavaksi on tarkoitus saada aikaan versio joka menee CD-äänestykseen.

WG6:n Functional Size Measurement ryhmällä ei ollut tässä plenaryssa yhtään aktiivista työkohteita. Ainoa asia mitä ryhmältä pyydettiin, oli luettelo tulevista projekteista. Huhupuheiden mukaan ylläpitovaiheeseen pian tuleva NESMA-FSM-menetelmä ollaan vihdoin siirtämässä ISO/IEC-formaattiin, mutta siitä tuskin koituu muille kuin menetelmän omistajalle merkittävää työmäärää. FiSMA-menetelmän järjestelmällinen katselmointi on edessä myös vuoden sisällä. Itse menetelmään ei tarvita mitään muutoksia, mutta FiSMAn pitää tuottaa ja julkaista ”conformance evaluation”-raportti, jolla todistamme että menetelmämme on 14143-1 Concepts and definitions for Functional Size Measurement-standardin vaatimusten mukainen.

Seuraava WG6 kokous: Albi, Ranska, 17 – 21.11.2013

Lisätietoja WG6: Markku Tukiainen, Markku.Tukiainen(a)uef.fi
Itä-Suomen yliopisto, Tietojenkäsittelytieteen laitos

7. WG7 (Process Life Cycle Processes)

WG7:n keskeiset isoimmat työmaat tähän saakka ovat olleet Software (12207) ja Systems Engineering (15288) elinkaarimallit ja niiden ylläpito.

12207 uudistustyö alkoi syksyllä 2012. Tarkoitus on että standardia kevennetään ja abstraktiotasoa nostetaan. Julkaisuaika on noin vuonna 2015. On mahdollista, mutta verraten epätodennäköistä, että se yhdistetään ISO/IEC 15288 kanssa, vielä nykyisellä uudistuskierroksella. Montrealin kokouksessa todettiin, että 12207:n uusi versio on saatava käsittelyyn ennen 15288:n lopullista versiota, jotta mahdollisesti tarvittavat muutokset saadaan mukaan 15288:aan. 12207 ja 15288 standardien harmonisointi ei näillä näkymin yhdistä standardeja vaan tuottaa uudet, yhtenäisemmät versiot. Tavoite julkaisulle on 15288:lle 2016 ja 12207:lle 2017. Harmonisointi tulee vaikuttamaan moniin muihinkin standardeihin ml. 24784, 29148, 15939, 16085, 16326, 15026, sekä prosessiarvioinnin 15504 ja 33xxx.

24748 standardit on tehty ohjeiksi 15288 ja 12207 standardien hyödyntämiseen; 30103 on ohje 15288:n hyödyntämiseen erityisesti, kun tuotteiden ja palvelujen laatu korostuu.

15026 lähestyy vaatimusten toteuttamistaassurance case:n avulla. Luottamus vaatimusten (claim) toteutumiseen ilmaistaan tasoina (integrity level) ja validoinnin avulla varmistutaan tason vaatimusten (integrity level requirements) täytymisestä.

Puheenjohtaja Anatol Kark (CA) esitteli WG7:n työkohteet avauksessaan:

- ISO/IEC 24748 Life cycle management
- -- Part 4: Systems engineering planning, CD2 ballot päättynyt ja kommenttien käsittely tässä kokouksessa
- -- Part 5: Software development planning , CD1, äänestys päätetty 14 kesäkuuta, kommentit käsitellään 27.6.
- ISO/IEC 15026 Systems and software assurance
- -- Part 1 Concepts and Vocabulary, DIS äänestys on menossa
- -- Part 3 System integrity levels, WD jaeltu ja kommentteja odotetellaan
- ISO/IEC 16350 Application Management, PDTR hyväksytty, kommentit käsitellään
- ISO/IEC TR 30103 Framework for Product Quality Achievement, PDTR hyväksytty, kommentit käsitellään kokouksessa
- ISO/IEC/IEEE 15288 Systems and software engineering - System life cycle processes - CD1 ja NWIP, äänestys päättynyt ja hyväksytty; yli 900 kommenttia; periaatteessa valmis DIS-äänestykseen, mutta ryhmässä halutaan odottaa 12207:n etenemistä, joten seuraavaksi tulee uusi CD; standardilla on merkittäviä sidosryhmiä (mm. INCOSE, DoD, EIA, NATO, NASA), joilla on omia 15288:sta riippuvia projekteja
- WG7 on perustanut study groupit selvittämään mm. V&V, SI ja SOA asioita:
- V&V ei julkaissut raporttia vielä, IEEE 1012 on nyt hyväksytty ja huomioidaan tässä työssä

- Guide for System Integration, raportti ja NWIP jaeltu; ehdotuksena on uuden TS:n tekeminen otsikolla 'System Integration Engineering'
- 12207 soveltaminen SOA:aan (Service Oriented Architecture eli palvelukeskeinen arkkitehtuuri), laaja raportti ja NWIP julkaistu; tulevassa ohjeessa kuvataan SOA-elinkaarimalliin sovitettut 12207 prosessit; aiheesta tehdään NWIP

ISO/IEC 90003 vaatii päivityksen, koska se viittaa vanhoihin ISO 9001:2000 ja ISO/IEC 12207:1995 standardeihin. Päivitys on lähinnä tekninen ja uusi versio voidaan lähettää suoraan DIS-äänestykseen, jolloin standardi voidaan julkaista jo 2014 alkupuolella.

Ranskan AFNOR esitteli uutta ehdotustaan arkkitehtuurityöksi. Ideana olisi kuvata arkkitehtuurit nykyisten standardien avulla, mutta lisätä monitasoinen elinkaarimalli tasoina yritys, järjestelmä, laite ja tuote/palvelu. Ehdotus sai ristiriitaisen vastaanoton; toisaalta uutta mallia pidettiin tarpeellisena ja toisaalta, ehdotettu toimintatapa sai kritiikkiä, koska SC7:ssa on jo arkkitehtuureja käsittelevä työryhmä.

15026 uudistamisessa pyritään yhtenäistämään integrity levels muiden standardien kanssa, ensisijaisesti ISO/IEC 61508 ja ISO 26262. Standardi lähtee siedettävästä riskistä ja päättyy vaarallisten olosuhteiden määrittelyn kautta vaatimuksiin (claim). Integrity level kuvaa luottamuksen tason vaatimukseen nähden. 15026-3 CD valmistuu heinäkuun lopussa ja käsitellään Pisan kokouksessa.

Seuraava WG7 kokous: Pisa, 11 – 15.11.2013

Lisätietoja WG7: Tmo Varkoi, FiSMA ry, timo.varkoi (a) spinet.fi

8. WG10 (Process Assessment)

WG10 on toiminut vuoden 1993 alusta eli on jo varsin vakiintunut. Kokouksen käytössä oli reaaliaikainen kirjaustapa, jossa oli esillä kunkin päivän ohjelma ja jonne tehtiin kokouksen muistiinpanot.

Vanhaa sarjaa ISO/IEC 15504 pidetään yllä jonkin verran. Osa 8 (PAM for IT Service management) on julkaistu, mutta pieniä korjaustarpeita on havaittu. Niistä päästiin helposti sopimukseen. Tärkein yksittäinen korjaus on jatkuvuuden hallinnan ja saatavuuden hallinnan prosessien erilaistaminen, nyt ne voidaan arvioida erikseen. Täten keskeiset termit capability, continuity ja availability on vihdoin erotettu tarpeeksi kauas toisistaan etteivät ne sotkeennu kuten aiemmissä osan 8 versioissa ja CMMI-SVC mallissa. Osat 5 ja 6 on tarkoitus julkaista lähes sellaisenaan uudessa 330xx sarjassa (ks. kohta 8.1).

Italia ehdotti Sustainability aihepiiriä prosessien arvioinnin kohteeksi. Se ei kuitenkaan menestynyt tarpeeksi hyvin NWIP äänestyksessä, vain kaksi maata ilmoittautui mukaan tekemään sitä.

8.1 ISO/IEC 33000 sarjan työkohteet

WG10:lla on lukuisia avoimia projekteja ja huoleton työn suunnittelu alkaa nyt näkyä peruutettuina projekteina, joiden uudelleenkäynnistys on hyväksyttävä SC7-plenaryssa. Ainoastaan 33014 on julkaistu. Tilanne tämän kokouksen aikana:

- ISO/IEC 33001, Concepts and terminology; menossa DIS-äänestykseen; muutoksia tarvitaan uusien direktiivien takia; organisaation kypsyytaso nimettiin uudestaan.
- ISO/IEC 33002, Requirements for performing process assessment; menossa DIS-äänestykseen; dokumenttiin on tehty lukuisia muutoksia; arviointien luokittelua täsmennetty. Eniten keskustelua herätti arviointiluokat 1, 2, 3 ja mitä ne voivat tarkoittaa käytännössä.
- ISO/IEC 33003, Requirements for process measurement frameworks; menossa DIS-äänestykseen; tekstiä pyritään selkiyttämään; lukuisten muutosten jälkeen teknisesti vaativa teksti saatiin kuntoon ja dokumentti voi edetä äänestykseen
- ISO/IEC 33004, Requirements for Process Reference, Process Assessment and Organizational Maturity Models; menossa DIS-äänestykseen
- ISO/IEC 33010 Guide for process assessment; WD tehty; työ täytyy uudelleen käynnistää NWIP-äänestyksellä
- ISO/IEC 33014 Guide for Process Improvement. julkaisussa!
- ISO/IEC 33016 Process Assessment Body of Knowledge; aikatauluun haetaan 2 vuoden jatkoa, uusi editori nimetty

- ISO/IEC 33020, Measurement framework for assessment of process capability and organizational maturity; menossa DIS-äänestykseen; raivoisaa keskustelua useana päivänä arviointitulosten laskentaan sopivista menetelmistä, lopulta Keith Fullerin avustuksella saatiin varsin yksinkertainen ja selkeä ratkaisu.

ISO/IEC 33002 on vaatimusten joukko prosessin arvioinnille. Sitäkin viriteltiin monesta kohtaa vastaamaan uutta termistöä, uusia direktiivien vaatimuksia ja muita 330xx sarjan osia. Ei kuitenkaan mitään kovin dramaattista.

Mittausjärjestelmän vaatimusstandardi ISO/IEC 33003 herätti entiseen tapaan eniten intohimoja. Sitä tarkennettiin etenkin yhdistelmätulosten osalta. Monien mielestä ei voida yhdistää esim. instanssien reittauksia tuhoamatta samalla asteikkoa.

Vaatimukset prosessi- ja arviointimalleille eli 33004 oli verraten valmis eikä sitä tarvinnut juurikaan muuttaa. Kypsyysmalleihin lisättiin jonkin verran tekstiä.

Arvioinnin ohjeisto 33010 joudutaan aloittamaan alusta, kun vaatimusosat ovat kestäneet liian kauan eikä olla päästy äänestysvaiheeseen 33010 osalta. Siksi jouduttiin muotoilemaan uusi projektiehdotus NWIP. Samalla kuitenkin viriteltiin jo kohtalaisessa kunnossa ollutta 33010 dokumenttia, että se voitaisiin panna samaan äänestykseen kuin uusi työkohdekin. Se ei kuitenkaan etene ennen Pisan kokousta marraskuussa 2013.

ISO/IEC 33014 Guide for process improvement on lähetetty julkaistavaksi ensimmäisenä uuden standardin osana.

ISO/IEC 33016 odottaa vielä SWEBOK:n seuraavaa versiota. Siellä on odotettavissa osaamisvaatimuksia prosessien kehittämiseksi ja arvioinnille.

Standardit 33001, 33002, 33003, 33004 ja 33020 lähtevät pikaisesti viiden kuukauden DIS-äänestykseen. Tuloksesta riippuu, miten jatketaan. Jos saadaan laaja hyväksyntä, niin riittää pieni korjailu ja julkaistavaksi lähettäminen. Jos paljon erimielisyyttä esiintyy, tarvitaan vielä FDIS äänestyskierros ennen julkaistavaksi lähettämistä. Julkaiseminen on JTC1 sihteeristön vastuulla eikä sihteeristön palveluaikaa voida ennustaa millään tavalla.

8.2 Arviointimallit 33060, 33061, 33063

ISO/IEC 33061 An exemplar software life cycle process assessment model; entinen 15504-5; luonnoksesta keskusteltiin kokouksessa, koska sitä ei saatu jaeltua ennen kokousta työryhmän kommentoitavaksi. Tarkoituksena oli vain päivittää viittaukset vaatimusstandardeihin (eli huomioida uudet 330xx versiot) sekä päivittää kyvykkyystasoja kuvaavat yleiset käytännöt uuden 33020 pohjalta. Keskustelu meinasi karata käsistä ja muutoksia haluttiin koko kyvykkyysmalliin. Lopulta ehdotettu teksti uusiksi yleisiksi käytännöiksi (generic practices) hyväksyttiin lähes sellaisenaan.

ISO/IEC 33060 An exemplar systems life cycle process assessment model; entinen 15504-6; päivitetään 33061 muutosten mukaisesti.

Sekä 33061 että 33060 on tarkoitus käsitellä Pisan kokouksessa ja saada ne CD-kuntoon. Tarvittava äänestysmenettely on vielä selvittelyn alla. 33062 on varattu IT-palvelujen arviointimallille. Samoin ohjelmistotestauksen arviointimallin 33063 kyvykkyysattribuutit päivitetään 33061:n pohjalta. Käynnistetään myös 33064 ja 33065 Safety extension (entinen 15504-10) ja se päivitetään myös 33061 pohjalta.

8.3 WG10 Benchmarking alatyöryhmä

Ryhmä on pieni, mutta tuloksellinen. Vuonna 2011 julkaistun 29155-sarjan ensimmäisen, ”Concepts and definitions”-osan, jossa esiteltiin viitekehys IT-projektien tehokkuuden benchmarkkaukselle, jatkoksi on jo tänä vuonna ilmestymässä toinen IS-standardi, Part 2. Sen otsikkona on ”Requirements for IT project performance benchmarking” ja sisältönä kuvaus benchmarkkauksen erilaisten aktiviteettien ja prosessien tehtävistä. Part 2:n DIS-äänestys oli mennyt läpi ilman ainoatakaan vastustavaa ääntä, joten se voidaan siirtää suoraan julkaistavaksi ilman FDIS-kierrosta. Kaikki saadut kommentit olivat pelkkiä muutoseikkoja (editorial). Montrealin kokouksen ensimmäisenä päivänä editorit kävivät läpi ja korjasivat kaikki kommentteissa esiin tulleet ongelmat.

Benchmarking-sarjan kolmas osa on ”Guidance for reporting”. Tämä 29155 Part 3 oli kokouksen aikana vielä CD-äänestyksessä, joka päättyi 5.6. Äänestyksen alaisista dokumenteista ei saa virallisesti edes keskustella, joten sen osalta työryhmä tyytyi odottelemaan pian saapuvia tuloksia.

Part 4 työlisti ryhmää kuitenkin koko viikon ajaksi, koska japanilaisten tuottama luonnosversio oli valmistunut vasta juuri ennen kokousta. Raakaversion saattaminen CD-äänestyskelpoiseen muotoon vaati todella radikaaleja otteita ja tuntikausien keskustelun editorien kesken. Pekka Forselius on Part 4:n pää-editor, Jacky Takahashin (Japani) ja Carol Dekkersin (USA) hoitaessa co-editorien vastuullisia toimia. Lopulta näyttää siltä että Part 4 saadaan ajoissa CD-äänestykseen siten että kommentit ovat käytettävissä jo seuraavassa interim-kokouksessa.

Seuraava WG10 kokous: Pisa, 11 – 15.11.2013

Lisätietoja WG10: Risto Nevalainen, FiSMA ry, risto.nevalainen(a)fisma.fi

Timo Varkoi, FISMA ry, timo.varkoi (a) fisma.fi

9. WG20 (SWeBOK)

WG20 on IT-henkilösertifiointiin ja tietämuskokoelmiin keskittyvä työryhmä "Software and Systems Bodies of Knowledge and Professionalization". Kävin WG20 ryhmän esittelytilaisuudessa keskiviikkona iltopäivällä. He selostivat toimintaansa ja viikon tuloksia:

- ISO/IEC TR 19759 (SWEBOK) sisältää 12 osaamisaluetta ja joukon liitteitä. Useimmat ovat jo olleet julkisesti nähtävillä ja kommentoitavana. IEEE saa paketin valmiiksi elokuussa, jolloin se menee heidän äänestykseensä. Sen jälkeen on SC7 äänestys, jossa päätetään julkaisemisesta.
- SWEBOK sisältää osaamisalueen Software Engineering Process. Sillä on suora yhteys tekeillä olevaan Process Assessor BOK- työhön (ISO/IEC 33016). Toinen tärkeä avoin aihepiiri on Software Quality.

Standardia ISO/IEC 24773 Software engineering — Certification of software engineering professionals – Comparison framework ollaan uusimassa. Standardista tulee moniosainen. Osassa 1 keskitytään paljolti määrittelemään kriteereitä osaamiselle ja ammattitaidon tasolle. Soveltamisala on myös laajempi kuin ennen, sisältäen myös järjestelmäsunnittelun. Standardin muut osat ovat aihekohtaisia, esimerkiksi ohjelmistotuotannon ammattilaisen sertifiointimalli. Tästä aihepiiristä on odotettavissa useita uusia työkohteita vielä vuoden 2013 aikana.

Seuraava WG20 kokous: Pisa, 11 – 15.11.2013

Lisätietoja WG20: Risto Nevalainen, FiSMA ry, [risto.nevalainen\(a \)fisma.fi](mailto:risto.nevalainen(a)fisma.fi)

10. WG24 (Software Life Cycles for Very Small Enterprises)

Very Small Entities (VSEs) eli "varsin pienet yksiköt" tarkoittaa ohjelmistoja tuottavia organisaatioita (esim. yritys, osasto, projekti), joissa on enintään 25 henkilöä. VSE-profiili määrittelee pienille yksiköille sopivan osajoukon ISO/IEC standardeista (prosessit, työtulokset ja arviointi).

Kokouksessa oli osallistujia reilut 20 (Thaimaa, Kanada, Meksiko, Peru, Kolumbia, Brasilia, Belgia, Argentiina, US, Tsekki, Irlanti, Espanja).

Tällä hetkellä valmiina ovat seuraavat osat:

- 29110-1 2011 TR -- Part 1: Overview
- 29110-2 2011 IS -- Part 2: Framework and taxonomy
- 29110-3 2011 TR -- Part 3: Assessment guide
- 29110-4-1 2011 IS -- Part 4-1: Profile specifications: Generic profile group
- 29110-5-1-1 2012 TR -- Part 5-1-1: Management and engineering guide: Generic profile group: Entry profile
- 29110-5-1-2 2011 TR -- Part 5-1-2: Management and engineering guide: Generic profile group: Basic profile

Dokumentteja käännetään edelleen sekä ranskaksi että espanjaksi.

Kokouksessa käsiteltiin osien 1, 2, 4 ja 5 uudistamista. Uutena työkohteena ehdotetaan VSE Profiles for Specific Domains, joka mahdollistaneen uusien elinkaarimallien teon pienille yrityksille. Työryhmällä on Study Groupit Cloud, Agile ja Product Certification aihepiireistä. Työmaata laajennetaan vähitellen myös palvelujen tuottamisen prosesseihin.

Ryhmässä keskustelua aiheutti auditointi- ja arviointivaatimusten erilaisuus (conformity/assessment). Viikon aikana löytyi yksimielisyys yhteisistä vaatimuksista molempiin tarpeisiin. Tämä huomioidaan osan 4 jatkokehityksessä.

Seuraava WG24 kokous: Dublin, Irlanti, 21.-25.10.2013

Lisätietoja WG24: Timo Varkoi, FiSMA ry, timo.varkoi (a) fisma.fi

11. WG25 (IT Service Management)

Kukaan Suomen delegation jäsenistä ei ehtinyt osallistumaan WG25 toimintaan paikan päällä. Timo Käkölä osallistui WG25 ja WG27 työryhmien yhteispalaveriin. Alla olevat asiat on poimittu kokouksen päätöksistä ja lyhytaikaisista käynneistä ryhmässä. Kokouksessa oli 30 osanottajaa 12 maasta. Ryhmä oli myös ensimmäisten joukossa, joka teki kunnollisen työsuunnitelman lähivuodeksi. Uutena selvitysryhmänä käynnistyivät 20000 sarjan uudistaminen ja asiakasnäkökulma palvelujen tuottamiseen.

Sarjan muita osia käsiteltiin ja niistä päätettiin seuraavasti:

- Osa 4 tulee uusintakierrokselle ensi vuonna. Selvin tiedossa oleva työ on prosessimallin päivittäminen vastaamaan julkaistua ISO/IEC 20000-1 standardia. Lisäksi osan 8 tekemisen yhteydessä on kertynyt joukko kommentteja, esim. konseptien capacity, continuity ja availability pitäminen erillään. Työhön otetaan kuitenkin aikalisa, kun samaan aikaan käynnistyy selvitysryhmä ykkösosan uusimiseksi.
- Osa 6 eli vaatimukset auditointielimille on vasta lähtemässä liikkeelle. Kohdakkoin tulee NWIP äänestykseen.
- Osa 7 vei eniten kokousaika. Se on NWIP vaiheessa, sisältäen jo pitkälle viedyn ehdotuksen (WD3) ohjstandardiksi pilvipalvelujen tuottamiselle. Numerointia on tarkoitus muuttaa eli tästä tulisi osa 9. Ehdotus on myös muuttua se TR-raportiksi.
- Osa 8 on SPICE sarjassa julkaistu arviointimalli. Se on julkaistu vuonna 2012. Ainut asia oli joukko pieniä korjauksia, jotka tehtiin yhteistyössä WG10 kanssa.
- Osa 10 (termit, viitekehys) on saatu valmiiksi. Se ehdotetaan vapaasti saatavilla olevaksi dokumentiksi.
- Käytiin keskustelua osasta 11 (vertailu muihin malleihin, lähinnä ITIL). Se on valmis, ja ehdotetaan myös olevan vapaasti saatavilla.

Iso asia on yhteistyö Service Quality asiassa työryhmän WG6 kanssa. Vastuu on kuutosryhmällä, mutta monet mittarit ja laadunhallinta ovat enemmän WG25 vastuulla. Pidetään yhteisiä kokouksia ja luotettiin asioiden hoituvan.

Työryhmän WG27 kanssa on melko iso päällekkäisyys. 20K standardi lähtee vaatimuksista, kun taas WG27 standardiluonnos ISO/IEC 30105 lähtee palvelujen tuottamisen ja asiakasrajapinnan prosessimallista (IT enabled services, ks. tarkemmin luku 13). Tässäkin asiassa pyritään tasapuoliseen rinnakkaiseloon, eli standardit pidetään esimerkiksi käsitteistöltään mahdollisimman harmonisoituna, mutta kuitenkin erilaisina ja osin eri kohderyhmille tehtyinä.

Viime vuonna Kiinan ehdottama aihepiiri Thrusworthiness (mahdollinen osa 15 jatkossa) ei päässyt alkua pitemmälle. Päätettiin perustaa selvitysryhmä eli otetaan käytännössä vuoden miettimisaika.

Koko WG25 alueelle päätettiin perustaa kaksivuotinen selvitysryhmä, joka tekee perustyön koko 20K sarjan uusimiseksi. Osa 1 eli vaatimusosa tulee uusittavaksi vuonna 2015 ja tähän halutaan varautua kunnolla.

Seuraava WG25 kokous: Pisa, 11 – 15.11.2013

Lisätietoja WG25: Jyrki Lahnahti, Inspecta Sertifiointi Oy, jyrki.lahnahti(a)inspecta.fi

12. WG26 (Software Testing)

Ohjelmistotestaustandardin ISO/IEC 29119 tilanne on seuraava eli standardi alkaa valmistua:

- 29119-1 (Osa 1) - Concepts and Definitions - FDIS
- 29119-2 (Osa 2) - Test Processes - FDIS
- 29119-3 (Osa 3) - Test Documentation - FDIS
- 29119-4 (Osa 4) - Test Techniques - DIS
- 29119-5 (Part 5) – Keyword-Driven Testing - CD marraskuun kokoukseen mennessä.

Kokouksessa käytiin läpi WG26:n Business Plan – ja suunniteltiin työryhmän työt 5 vuotta eteenpäin. Esille nostettiin esimerkiksi: Mallipohjainen testaus, staattisen testauksen uudelleen liittäminen standardiin, agile-elinkaarimalli, cloud-testaus jne.

Testauksen arviointimallin ISO/IEC 33063 uusi versio lähtee lähiviikkoina DIS-äänestykseen. Sen yhdenmukaisuutta muun ns. SPICE-sarjan kanssa pitää vielä parantaa.

Seuraava WG26 kokous: Edinburgh, marraskuu 2013

Lisätietoja WG26: Ossi Taipale, LUT, ossi.taipale (a) lut.fi

13. WG27 (IT Enabled Services/Business Process Outsourcing)

Ohjelmistotuotannon, tietotekniikkapalveluiden, ja liiketoimintaprosessien ulkoistaminen edullisen työvoiman maihin on arkipäivää suomalaisyrityksillekin. Alan tutkimusta ja kirjallisuutta ulkoistamispalveluiden tarjoajien näkökulmasta on kuitenkin tarjolla varsin niukasti. WG27 pyrkii täyttämään tätä aukkoa ja tarjoamaan täsmällin ostajan ja toimittajan rajapinnan arviointiin.

Työryhmä tuottaa viisiosaisen standardin 30105, joka tullaan julkaisemaan vuonna 2016. Kaikista osista on jo olemassa kohtalaisen hyvät työversiot. Timo Käkölä toimii editorina kahdessa osassa ja osallistuu muidenkin osien kirjoittamiseen, joten suomalaisilla yrityksillä on erinomaiset mahdollisuudet vaikuttaa standardien sisältöön. CD-vaiheeseen on tarkoitus edetä ennen vuoden 2014 plenary-kokousta.

Standardi kattaa koko liiketoimintaprosessien ulkoistamisen elinkaaren toimittajanäkökulmasta. Standardin avulla toimittajat kykenevät arvioimaan ja kehittämään prosessejaan ja asiakkaat kykenevät arvioimaan ja vertailemaan toimittajia. Standardissa keskitytään 32 prosessiin, jotka kattavat ulkoistamisen elinkaaren asiakastarvetta vastaavan ratkaisun luomisesta ja ulkoistamissopimuksen tekemisestä aina sopimuksen päättymiseen saakka, jolloin ulkoistettu liiketoimintaprosessi on siirrettävä takaisin asiakkaalle tai kolmannelle osapuolelle. Lisäksi ko. 32 prosessia kattavat johtamiseen ja ulkoistamishankkeissa mukana olevien organisaatioiden välisten suhteiden hallintaan tarvittavat prosessit sekä joukon tukiprosesseja (esimerkiksi tietämyksen siirtoon ja hallintaan).

Montrealin kokouksessa oli mukana kymmenkunta edustajaa kahdeksasta maasta. Kokouksessa panostettiin voimakkaasti ko. 32 prosessin kuvaamiseen. Lisäksi mietittiin mahdollisia uusia prosesseja. Kynnys uusien prosessien mukaan ottamiselle on kuitenkin korkea, koska standardi halutaan pitää riittävän yksinkertaisena ja nopeasti käyttöön otettavana, jotta se palvelee optimaalisesti toimialan yritysten tarpeita.

Seuraava WG27 kokous: India, October 14-18 (TBC)

Lisätietoja WG27: Timo Käkölä, timokk (a) juu.fi

Jyväskylän yliopisto, Tietojenkäsittelytieteiden laitos

15. SWG5 Standards Management

Työryhmä hallinnoi SC7:n standardi- ja projektiportfoliota. Työryhmä sai tähän kokoukseen uuden puheenjohtajan, joka on Michael Crerar USAsta. Osallistujia oli 14 (AU, US, JP, NZ, IN, ZA, FI, CA, UK). Maanantain plenarystä annettiin yllättävän monta uutta tehtävää SWG5:lle, joiden purkaminen alkoi tiistaina. Viikon aikana kokouksia oli kaksi.

Päätettiin jatkaa nyt kokeiltua käytäntöä pitää muutama puhelinkokous plenary-kokousten välillä käsiteltävien asioiden valmistelua varten. Kokouksen asioita: olivat:

- todettiin, että kaikki lausunnot uusista työkohteista oli hoidettu ja välitetty tiedoksi työryhmien vetäjille
- Ranskan esittämän arkkitehtuurimallin käsittely ja suositus sopivasta työryhmästä (WG7, WG42 vai kokonaan uusi); aluksi haluttiin varmistua, että AFNOR on käsitellyt NWIP-esityksen
- SC7 ontologia study group; raportin läpikäynti; työ käsittelee merkittävältä osalta sanastoa, joka kuuluu SWG22:lle; study groupin on löydettävä konkreettinen tapa puhdistaa nykyinen sanasto ja esitettävä toteuttamiskelpoinen tapa luoda ja ylläpitää SC7 ontologia
- Your SC7 Guide: tarvitsee katselmoinnin
- Future Watch Matrix: tulevaisuuden tärkeistä aiheista tehdään matriisi, joka kohdistaa kehitystarpeet eri työryhmille
- prosessien harmonisointi: koottu tieto jaetaan työryhmille

Perjantaina koottiin viikon aikana keskustelusta esiin nousseita aiheita. Puheenjohtaja Francois Coallier kävi selvittämässä SC7-tason tarpeita. SWG5:lta pyydetään kahta yleistä mallia: palvelulaadun ja luotettavuuden sekä BPO/ITES/ITSM/SM malleja. Aiheet ovat hyvin hankalia ja menevät enemmän JTC1-tasolle kuin SC7-tasolle. Tarve lienee selkiyttää SC7-ryhmän tulevaisuuteen liittyviä asioita ja toisaalta mahdollistaa työryhmien välinen keskustelu. SWG5 päätti tehdä pikaisen analyysin ko. aiheista kuukaudessa, jotta ne ehtivät jatkokäsittelyyn Pisan kokouksessa.

Seuraava SWG5 kokous: Pisa, 11 – 15.11.2013, sitä ennen tarvittaessa puhelinkokouksia

Lisätietoja SWG5: Timo Varkoi, [timo.varkoi \(a \) fisma.fi](mailto:timo.varkoi@fisma.fi)

16. Loppuplenary ja sen valmistelu-AG, 30.5.2013, 31.5.2013

Torstai-iltana pidettiin toinen AG-kokous, jossa pääasiana oli koota viikon tulokset yhteen ja hyväksyä päätösehdotukset. Paikalla oli saman verran maita ja jäseniä kuin sunnuntain kokouksessakin.

Loppuplenaryssä kukin työryhmä piti lyhyen esityksen aikaansaannoksistaan ja muisti kiittää Kanadaa erinomaisesta kokouksesta. Iso työ oli myös saada kaikki nimet kohdalleen yhteistyö- ja selvitysryhmissä. Päätöksiä kirjattiin noin 100, ja niistä muodostui 49 sivun asiakirja.

Uutena ilmiönä on että etenkin sanastoja halutaan saada ilmaiseen ja laajaan jakeluun. Etenkin WG21 ja WG25 olivat aktiivisia tässä. Terminologiaa on täydennetty SEVOCAB tietokantaan. ISO on myös liikkeellä, julkaisten lähes koko toimialueensa sanaston tietokannassa <https://www.iso.org/obp/ui/>.

Selvitysryhmät ovat tärkein tapa saada aikaan uusia työkohteita. Listasta näkyy, että SC7 on voimissaan ja kykenee myös uusiutumaan. Jotkut aihepiirit ovat jo sen toimialueen rajamailla tai jopa ulkopuolellakin, mutta näinhän evoluutiossa tuppaa käymään. Uusia selvitysryhmiä perustetaan seuraaville alueille SC7 tasolla:

- Emerging Software Asset Management (SAM) standard requirements (toinen vuosi)
- NWIP for a revision project and an initial working draft for the third edition of ISO/IEC 20000-1 Information technology – Service management – Part 1: Service management system requirements
- the possibility of a new standard (or Revision of 14102) on "Guidelines for the Evaluation and Selection of Software and System Engineering Tools". Timo Käkölä nimitettiin tähän selvitysryhmään.
- evaluate the feasibility of preparing an ontology (a conceptual model) of the domains of interest of SC7 and its standards (toinen vuosi)
- development of Architecting Guidance
- investigation of gamification practices

Lisäksi kukin työryhmämme voi perustaa omia selvitysryhmiään tai vastaavia (esim. ad hoc ryhmä). Tällaisia toimiikin lukuisissa aiheissa kokousten välillä.

17. Suomen vastuut seuraavan vuoden aikana

Suomalaisten delegaattien vastuut säilyivät pääosin samoina kuin edeltävänä kautena. Aihepiirien järeys on kuitenkin kasvanut ja suomalaisten osuus standardien teossa on entistäkin keskeisempi.

Ohessa luettelo keskeisimmistä voimassa olevista nimityksistä ja vastuista seuraavan vuoden ajaksi:

- Pekka Forselius Project Editor ISO/IEC 29155-4 (IT Project Benchmarking - Data collection and maintenance), co-editor ISO/IEC 29155-2 (Requirements for Benchmarking), co-editor ISO/IEC 29155-3 (Benchmarking Reporting), co-editor ISO/IEC 14143 Part 6 (Guide for use of ISO/IEC 14143 series)
- Timo Käkölä on useiden standardien co-editor aihepiirissä Software Product Line Engineering and Management. Timo on co-editor myös standardiperheessä ISO/IEC 30105, IT enabled business process/IT outsourcing.
- Risto Nevalainen, Head of Delegation. Business Planning Group. Editor ISO/IEC 33010 Guidance for Process Assessment.
- Markku Tukiainen co-editor ISO/IEC 25010 (Product Quality model), 25011 (Service quality model) ja ISO/IEC 25022 (Quality in Use) projekteissa. Lisäksi hänestä tulee standardin ISO/IEC TR 12182 päivityksen co-editor ja uuden työkohteen Thrustworthiness of ICT Services co-editor.
- Timo Varkoi jäsen SWG5 (Standards Management Group). Project Editor ISO/IEC 15504 Part 5 muutos 33061 Exemplar Software Process Assessment Model standardiksi, co-editor ISO/IEC 33003 (Requirements for Process Measurement Frameworks)

17. Seuraavat kokoukset 2013 – 2016 ja yhteystiedot

Vuosittain pidetään iso yhteinen, kaikkien työryhmien yleiskokous eli Plenary. Seuraavien vuosien isäntämaat ovat:

- 2014: Sydney, Australia, aika 14-20.6.2014. Myöhäistä ajankohtaa kritisoitiin kovasti, koska Interim pitää järjestää nyt entistä myöhemmin. Sydneyn teknisellä yliopistolla ei ole kuitenkaan vapaata tilaa aiemmin.
- 2015: Brasilia, toukokuun loppupuoli. Paikka ja tarkka aika avoin, muuten OK.
- 2016: Kiina, toukokuun loppupuoli. Paikka ja tarkka aika avoin. Vahvistamatta.
- 2017: Malesia. Vahvistamatta, alustava halukkuus.

Kukin työryhmä pitää puolivuositaisen välikokouksensa. Prosessiläheiset työryhmät WG7, WG 10 ja WG25 järjestävät eräänlaisen "miniplenaryn" (Interim meeting), jonka isäntämaat ovat:

- Syksy 2013: Pisa, 11 – 15.11.2013. WG7, WG10, WG20, WG25 and WG42 kokoontuvat Pisassa.

- Syksy 2014: avoin. Etelä-Afrikka ilmoitti kiinnostuksensa isännöidä joitakin työryhmiä. Suunnitelmia on myöskin että joukko ryhmiä kokoontuisi Espanjassa. Kokous yritetään ajoittaa marraskuun loppupuolelle.

Muiden kuin luvuissa 5 – 15 mainittujen työryhmien jo sovittu kokouspaikka loka – marraskuussa 2013 on (jos tiedossa, muuten kysy vastuuhenkilöiltä lisätietoja):

- WG2, Wiesbaden, Germany, November 3-6.
- WG19, London, October 28 – November 1
- WG21, Week of September 30 in Ireland
- WG28, Dec. 4-6 in Gaithersburg, MD, USA
- WG42, Pisa, 11 – 15.11.2013

Perus- ja lisätietoja kokouksesta sekä useimmat sen dokumentit ovat saatavissa FiSMAn kautta Risto Nevalaiselta, risto.nevalainen (a) fisma.fi. Timo Varkoi osaa kertoa lisäksi etenkin WG7, WG10 ja WG24 asioista, Pekka Forselius FSM- ja benchmarking asioista sekä Markku Tukiainen WG6 ja WG20 asioista. Jyrki Lahnelahti tietää etenkin WG25 asioista, Ossi Taipale WG26 ja Timo Käkölä WG4 ja WG27 asioista.